

GIỚI VÀ QUY CHẾ ROME VỀ TOÀ ÁN HÌNH SỰ QUỐC TẾ

Lê Thị Quý (*)

1. Vài nét về Quy chế Rome (ICC)

Chúng ta đang sống trong những năm đầu của thế kỷ 21 đầy biến động. Loài người đang đạt được những thành tựu to lớn trong mọi lĩnh vực: Sự phát triển nhanh chóng của nền kinh tế thế giới, đặc biệt là khoa học kỹ thuật, những khám phá mới trong công nghệ thông tin, công nghệ sinh học, khoa học về vũ trụ... đã làm thay đổi cuộc sống của hàng tỷ người. Đây cũng là thời kỳ mở rộng giao lưu và hợp tác quốc tế trên phạm vi toàn cầu và trong từng khu vực. Một sự kiện xảy ra ở nơi này có thể sẽ gây ảnh hưởng đến nơi khác. Một hiện tượng ở khu vực này có thể lây truyền tới khu vực khác hoặc phát triển thành vấn đề toàn cầu. Trên ý nghĩa đó, nhiều vấn đề xảy ra trên thế giới đã không còn là vấn đề riêng biệt của từng nước mà là vấn đề mang tính toàn cầu như vấn đề chiến tranh và hoà bình, vấn đề xung đột sắc tộc, tôn giáo, vấn đề môi trường, vấn đề phòng chống đại dịch HIV/AIDS và các dịch bệnh khác, vấn đề bất bình đẳng giới... Tình hình đó đã hướng loài người đến việc cần thiết phải tìm kiếm những giải pháp chung để cùng tồn tại và phát triển, tạo ra các mối quan hệ hợp tác song phương và đa phương, cùng đấu tranh vì một nền hoà bình ổn định ở các quốc gia và trên thế giới. Chính xu thế này đang tập hợp các lực lượng tiến bộ, chính phủ và phi chính phủ, không phân

biệt quốc gia, màu da, tôn giáo, quan điểm chính trị để chống lại các thế lực đế quốc, khủng bố và các hoạt động phi nhân tính khác đang phá hoại hoà bình và nền văn minh nhân loại, giết hại thường dân vô tội.

Quy chế Rome biểu tượng cho Toà án hình sự quốc tế được dựng lên bởi Đại hội đồng Liên Hợp Quốc (LHQ) năm 1998 là một toà án độc lập, thường trực trong quan hệ với hệ thống LHQ, nhằm đi tới việc thành lập Toà án quốc tế bên ngoài hệ thống LHQ để điều tra, xử án và đưa vào tù 4 loại tội phạm quốc tế tàn ác. Đó là *tội phạm diệt chủng, tội phạm chống loài người, tội phạm chiến tranh, và tội phạm xâm lược*.

Trong Lời nói đầu, Quy chế Rome đã nhận định: *Trong thế kỷ này (thế kỷ 20), hàng triệu trẻ em, đàn ông, đàn bà đã trở thành nạn nhân của những hành động tàn ác chưa từng thấy, làm sừng sốt lương tri nhân loại và các tội ác dã man đó đã đe dọa hoà bình, an ninh và hạnh phúc của thế giới... Quy chế Rome, vì vậy không cho phép bất kỳ quốc gia nào can thiệp vào các cuộc xung đột vũ trang hay vào công việc nội bộ của các quốc gia khác.*

(Rom Statute, 2002)

Những hành động tội phạm này đã được tính đến trong pháp lý quốc tế, bất kể họ là ai và có sự bảo đảm về chính trị và kinh tế nào và ngay cả khi trong nước

(*) PGS.TS., Trung tâm nghiên cứu Giới và Phát triển, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, ĐHQGHN.

họ, họ có thể được miễn hình phạt vì những hành động này.

Kể từ khi được thông qua đến nay (1998) Quy chế Rome đã có 100 nước thành viên. Một số nước đã ký đang chuẩn bị phê chuẩn, một số nước khác cũng bày tỏ ý định gia nhập Quy chế. Từ khi chính thức bước vào hoạt động (7/2002) Toà án Hình sự quốc tế đã và đang thụ lý 4 vụ việc liên quan đến các tội phạm kể trên (Hội Luật gia Việt Nam, 2006).

Nhiều nước trong đó có các nước ở châu Á đang phải chịu đựng những sự áp bức về chính trị và kinh tế, sự kiểm soát của chủ nghĩa thực dân, các xung đột quốc tế và chủng tộc, chịu sự đe dọa của vũ khí hạt nhân, nạn diệt chủng, tội ác chiến tranh, tội ác chống lại nhân loại và tội ác xâm lược, đã ít có khả năng và không được củng cố về pháp lý quốc tế. Phụ nữ, với tư cách là nhóm xã hội yếu thế, dễ bị tổn thương đã là một trong những vấn đề được Toà án Hình sự đặc biệt quan tâm. Trong tình hình hiện nay, phụ nữ được coi là nạn nhân gấp đôi từ các áp lực của các cuộc khủng hoảng kinh tế - xã hội bởi vì họ không chỉ phải chịu trách nhiệm chính trong việc chăm sóc bản thân và con cái mà còn được coi là những người yếu đuối. Họ trở thành nhóm bị khủng bố đầu tiên của các dự định tội ác. Phụ nữ phải chịu gánh nặng to lớn từ gia đình và các quan niệm bất công của xã hội và trong nhiều trường hợp bị tội phạm tấn công đã không được bảo vệ pháp lý kịp thời và có hiệu quả. Vì lẽ đó, Toà án Hình sự quốc tế cũng xem xét và đưa thành các lên án quốc tế các

tội ác khác nhau chống phụ nữ như hãm hiếp, bạo lực tình dục, buôn bán phụ nữ và trẻ em... và tống giam các tội phạm. Trong sự phát triển cao của Luật pháp quốc tế hiện nay, các tội ác chống phụ nữ sẽ bị những điều luật tương tự như các tội ác quốc tế khác tính đến và trừng trị theo pháp quyền của Toà án hình sự quốc tế. Sự phối hợp chặt chẽ giữa luật pháp của các quốc gia với luật pháp quốc tế sẽ cho phép chúng ta đưa ra xét xử và không để lọt lưới những tội ác hình sự chung chống lại nhân loại trong đó có phụ nữ. Trên ý nghĩa đó, Quy chế Rome về Toà án Hình sự quốc tế đã là một trợ giúp pháp lý cho cuộc đấu tranh vì bình đẳng giới.

Việt Nam là một nước thành viên ASEAN và đang nỗ lực để gia nhập WTO. Điều này đã tạo cơ hội tốt cho Việt Nam phát triển và hoà nhập với khu vực, cho phép Việt Nam hợp tác với các nước láng giềng trong khu vực mà không bị ràng buộc về các điều kiện chính trị và kinh tế. Việt Nam đã tán thành các nguyên tắc của ASEAN mà cơ sở là cùng nhau phát triển, hợp tác khu vực và an toàn, chống lại các hoạt động tội ác làm phương hại đến con người, đến hoà bình, ổn định ở khu vực và trên thế giới. Có lẽ không còn ai trong chúng ta không cảm thấy sự cần thiết phải chống lại tội ác, không còn ai trong chúng ta không ủng hộ những ý tưởng về sự đoàn kết toàn nhân loại để chống lại tội ác. Tuy nhiên để thực hiện điều đó, chúng ta cần phải suy nghĩ, xây dựng và sáng tạo rất nhiều phương thức đa dạng và phong phú để ngăn chặn kịp thời tội ác. Việc phải sớm

hình thành một mạng lưới bền chặt và rộng khắp, các phương thức phát hiện, xử lý và trừng trị những kẻ gây ra tội ác với con người ở phạm vi toàn thế giới đã trở thành một nhu cầu thực tế. Vì lẽ đó mà ý tưởng về hoạt động của một "Tòa án hình sự Quốc tế" đã mang một ý nghĩa quan trọng.

Tuy vậy, từ những ý tưởng chung về mặt lý thuyết đến những hoạt động cụ thể và có hiệu quả của thực tế là cả một quãng đường dài. Để có được sự thống nhất chung trong một thế giới đang phân cực sâu sắc về sự giàu nghèo, một thế giới đa dạng về chính trị, phong phú về chủng tộc, nhiều sắc màu về văn hoá và tôn giáo, thật không phải dễ dàng. Vậy điều gì có thể được coi là khuôn thước chung, giúp chúng ta có thể gạt bỏ được những sự khác biệt và liên kết lại với nhau. Đó chính là những giá trị chung và vĩnh cửu về con người và sự nhân đạo đối với con người.

2. Hội thảo "Giới và Tòa hình sự quốc tế" tại trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn-Đại học Quốc gia Hà Nội

Tại Hà Nội, trong hai ngày 25-26/3/2002, trước khi ICC có hiệu lực, Trung tâm nghiên cứu Giới và Phát triển, trường Đại học KHXH&NV- Đại học Quốc gia Hà Nội đã phối hợp với Tổ chức Diễn đàn châu Á về quyền con người và phát triển (Forum - Asia) tổ chức Hội thảo đầu tiên về "Giới và Tòa hình sự quốc tế". Các mục tiêu của Hội thảo là:

1. Nâng cao kiến thức chung cho các nhà khoa học, các cán bộ luật pháp, các

nhà hoạt động thực tiễn, các tổ chức chính phủ và phi chính phủ về Tòa án hình sự quốc tế.

2. Phát triển sự hiểu biết về Giới liên quan đến các hoạt động của Tòa án hình sự quốc tế.

3. Thảo luận ý nghĩa và trách nhiệm của Tòa án hình sự quốc tế cho việc nâng cao pháp lý cho phụ nữ.

4. Cung cấp môi trường cho việc ủng hộ của Việt Nam cho chiến dịch phê chuẩn Tòa án hình sự quốc tế.

Hội thảo đã tập hợp các chuyên gia quốc tế về ICC như ông Somchai Homlaor, tổng thư ký của Forum - Asia; bà Evelyn Balais Serrano, điều phối viên châu Á của các liên minh phi chính phủ cho ICC; bà Niza Concepcion, điều phối viên dự án nâng cao vị trí ICC; T.S Aurora Parong, chủ tịch Liên minh Philippine cho ICC; bà Atty Eleano Conda, Ủy viên ban chấp hành của tổ chức phụ nữ về Luật pháp và Giới; T.S Harkristuti Harkrisnowo, giám đốc T.T quyền con người, khoa Luật, trường đại học Indônêsi. Về phía Việt Nam có hơn 70 đại biểu từ các cơ quan tổ chức chính phủ và phi chính phủ. Đó là các cán bộ lãnh đạo, cán bộ nghiên cứu của bộ Tư pháp; bộ Ngoại giao; Ban đối ngoại trung ương; Tòa án nhân dân tối cao, Tòa án nhân dân Hà Nội; Ủy ban Quốc gia vì sự tiến bộ của phụ nữ; Ủy ban bảo vệ và chăm sóc trẻ em; các trường đại học KHXH&NV; Đại học Luật; Đại học An ninh; Học viện chính trị quốc gia Hồ Chí Minh; Đại học Công đoàn; Học viện Hành chính quốc gia; Các viện và trung tâm nghiên cứu như Viện nghiên cứu

Thanh niên, Viện nghiên cứu nhà nước và pháp luật; Viện Xã hội học... Ngoài ra còn có hơn hai mươi sinh viên của một số trường đại học Hà Nội cũng đến tham dự hội thảo với tư cách là quan sát viên.

Hội thảo đã cung cấp các khái niệm cơ bản, các nguyên tắc, cơ chế và các vấn đề liên quan đến các nước. Đặc biệt là vai trò của Toà án hình sự quốc tế trong việc bảo vệ và nâng cao quyền của phụ nữ trong gia đình và xã hội. Các đại biểu đã thảo luận khá sâu sắc và cụ thể về quy chế Rome, về cơ cấu tổ chức và hoạt động của “Toà án hình sự quốc tế” và những khả năng hiện thực cho việc phê chuẩn, triển khai thực hiện quy chế Rome về “Toà án hình sự quốc tế” ở Việt Nam, đồng thời cũng nhận ra những khó khăn, trở ngại cần phải được khắc phục. Một số đại biểu đã tỏ ra băn khoăn trên một số vấn đề chẳng hạn như mối quan hệ giữa việc triển khai các hoạt động của ICC với việc bảo vệ các nguyên tắc về chủ quyền quốc gia, về sự chi phối của các nước lớn đối với hoạt động của ICC, về tính công bằng trong việc xét xử của ICC, về cơ chế hoạt động và xét xử của ICC, về khả năng trợ giúp pháp lý cho cuộc đấu tranh vì bình đẳng giới v.v...

Các đại biểu cũng đã trao đổi rất sôi nổi về những vấn đề có liên quan đến giới và Toà án hình sự quốc tế. Trên thực tế, số lượng phụ nữ và nam giới là những người chịu nhiều đau thương và tổn thất do chiến tranh gây ra vẫn tăng cao. Phụ nữ cũng là những nạn nhân sẽ phải chịu đựng lâu dài sau chiến tranh. Nhiều phụ nữ đang phải sống trong cảnh cùng cực, đói nghèo, trong những căn nhà ổ chuột,

bị bóc lột về sức lao động, (70% trong số hơn 1,3 tỷ người nghèo đói trên toàn cầu là phụ nữ), bị huỷ hoại về nhân phẩm, bị đánh đập về thể xác, bị buôn bán như những nô lệ.

Sự hình thành một cơ chế kiểm soát và trừng trị những tội ác với phụ nữ trên phạm vi toàn cầu là một phương thức tích cực và có hiệu quả cho cuộc đấu tranh vì bình đẳng giới. Bởi vậy nếu ở một số lĩnh vực chính trị, xã hội và văn hoá, việc hình thành và triển khai hoạt động của “Toà án hình sự quốc tế” có thể gây ra những lo lắng băn khoăn nhất định, thì ở lĩnh vực bình đẳng giới và giải phóng phụ nữ, nó lại tỏ ra có nhiều thuận lợi. Phụ nữ không cảm thấy có chút băn khoăn và thiệt thòi nào khi có một mạng lưới toà án hoạt động trên một phạm vi rộng như vậy đứng ở phía sau cuộc đấu tranh vì sự bình đẳng của mình.

Tuy nhiên, cũng có rất nhiều vấn đề cần phải bàn bạc, trao đổi về hoạt động của ICC để bảo vệ cho quyền lợi của phụ nữ. Trước hết ICC liệu có thể trở thành một tổ chức pháp lý có nhận thức đầy đủ và sâu sắc về bình đẳng giới hay không, hay nó cũng lại chịu sự chi phối của nhiều hệ thống pháp luật thiếu công bằng với phụ nữ như pháp luật của không ít quốc gia hiện nay. Mặt khác, ICC cũng cần phải tổ chức như thế nào, có những hình thức và nội dung hoạt động cụ thể ra sao, và quan trọng hơn, có đủ sự can đảm đến mức nào để đương đầu với những chuẩn mực văn hoá, lối sống, thậm chí tôn giáo... tồn tại từ ngàn năm nay đang đè nặng lên cuộc sống của

người phụ nữ. Như vậy hoạt động của ICC đối với vấn đề bình đẳng giới cũng cần phải là những hoạt động rõ ràng, cụ thể, sáng tạo và mạnh mẽ.

3. Vấn đề Giới trong ICC

Có thể nói vấn đề Giới bao trùm lên tất cả các điều khoản của ICC vì nếu định nghĩa *Giới là mối quan hệ xã hội giữa nam và nữ* thì đó chính là mối quan hệ giữa con người với con người. 4 tội phạm mà ICC đưa ra đều là những tội phạm chống lại con người, nghĩa là chống lại cả nam và nữ. Tuy nhiên, cũng cần xem xét và tách biệt nam và nữ vì phụ nữ còn là những nạn nhân của các loại tội phạm mang tính chất áp bức giới.

- Đó là các tội hiếp dâm, bắt làm nô lệ tình dục, cưỡng bức mại dâm, cưỡng bức mang thai, cưỡng bức triệt sản hoặc các hình thức bạo lực tình dục khác có tính chất nghiêm trọng tương tự (Quy chế Rome, Điều 7- Tội phạm chống loài người, khoản 1). Khái niệm "Cưỡng bức nô lệ" là việc thực hiện quyền lực để có được quyền sở hữu đối với con người, đặc biệt là phụ nữ và trẻ em. Khái niệm "Cưỡng bức mang thai" là phụ nữ bị buộc phải sinh đẻ nhằm mục đích gây ảnh hưởng đến thành phần dân tộc của một bộ phận dân cư nào đó. Định nghĩa này không ảnh hưởng đến pháp luật quốc gia về mang thai.

- Đó là các hành vi bạo lực đối với tính mạng và thân thể con người, đặc biệt là giết người thuộc mọi thủ đoạn, gây thương tích, đối xử tàn ác và tra tấn. (Quy chế Rome, Điều 8 - Tội phạm chiến tranh, khoản 2)

Cần phải hiểu hành vi này trên cả hai phương diện, *bạo lực xã hội và bạo lực gia đình*. Phụ nữ và trẻ em là nạn nhân của cả hai dạng này trong đó, bạo lực gia đình ở nhiều nước vẫn đang được coi là một hiện tượng "riêng tư", ít được can thiệp kịp thời và trừng phạt thích đáng. Đây cũng chính là một tội ác chống lại loài người.

- Trong Quy chế Rome, tội *Tra tấn người của đối phương, cắt xẻo cơ thể của họ*. (Quy chế Rome, Điều 8- Tội phạm chiến tranh, khoản 2) là một trong bốn loại tội phạm. Điều khoản này là cần thiết nhưng nó có được áp dụng trong trường hợp cắt bộ phận sinh dục ngoài (FGM) của phụ nữ ở châu Phi theo phong tục (trong đó có cả quan niệm ngăn cản phụ nữ hưởng khoái cảm trong tình dục) và nạo thai bé gái ở châu A theo quan niệm "trọng nam, khinh nữ" không? Theo tài liệu của Hội đồng dân số thế giới, ở châu Phi có khoảng 114 triệu phụ nữ bị cắt bộ phận sinh dục ngoài còn theo tổ chức Y tế thế giới (WHO) thì trên 130 triệu phụ nữ và trẻ em đã là nạn nhân và 2 triệu bé gái có nguy cơ phải chịu như vậy mỗi năm. Việc cắt bỏ âm vật chủ yếu được tiến hành tại 28 nước Phi Châu và ngày càng được tiến hành nhiều hơn trong cộng đồng người Phi nhập cư tại châu Âu, Australia, Canada và Mỹ. Ở Somaly có khoảng 98% phụ nữ bị cắt âm vật, Bukina Faso: 70% phụ nữ bị cắt, Nigieria: 6000 phụ nữ bị cắt/ngày, Sudăng: cô gái nào không cắt thì không lấy được chồng. Trên thực tế nhiều phụ nữ có thể sống lâu hơn chồng nhưng nữ tính của họ rất ngắn ngủi.

Phong tục đã sớm giết chết cái bản năng giới tính khi áp đặt một “độ tuổi tình dục” cho họ. Đến tuổi 40, người phụ nữ đã già. Họ sẽ sống một số năm nữa với một cơ thể vô tính, phải từ bỏ tình dục để chuyên tâm vào nhiệm vụ làm mẹ và làm bà. Sau khi đã đem thân mình phục vụ người chồng và sinh đẻ cho gia đình, người đàn bà chỉ còn tồn tại với một “*tâm hồn tinh khiết*”. Đây là một tập tục từ lâu đời. Người ta đã tìm thấy những xác ướp bị cắt bỏ âm vật từ trước khi đạo Hồi ra đời. Nhiều bậc cha mẹ đã phải chịu để cho con cái bị cắt bộ phận sinh dục ngoài vì từ nhiều đời nay người ta vẫn tin rằng nếu không như vậy sẽ bị quỷ thần gieo tai họa. ICC có thể can thiệp vào các hoạt động tội ác mang tính phong tục như vậy giống như các tội phạm chiến tranh không? ICC có thể ủng hộ cuộc đấu tranh của phụ nữ, đặc biệt là phụ nữ trẻ châu Phi đang khẳng định: Tôi không muốn giống mẹ tôi. Tôi không chỉ tồn tại với tư cách một người vợ, người mẹ mà còn tồn tại với tư cách của cá nhân tôi. Cuộc sống của tôi thuộc về tôi.

Các cơ quan LHQ và nhiều tổ chức NGOs coi việc cắt bộ phận sinh dục ngoài là một sự vi phạm nhân quyền. Những tổ chức này đòi loại bỏ nó và coi mọi sự bảo lãnh về tôn giáo hay văn hoá cho hành động này là không có cơ sở chính đáng. Họ cũng bác bỏ việc trang bị cho nó những dụng cụ y tế nhằm giảm bớt nguy cơ nhiễm trùng khi những bà mẹ vườn thôn quê thực hiện ở nhiều nước, ngoài những cuộc vận động hướng vào các cộng đồng, các gia đình và cơ quan y tế, những cải cách về luật đang

được nghiên cứu nhằm ngăn cấm và trừng phạt loại tệ nạn này.

Cũng như vậy, nạn nạo thai bé gái hay còn gọi là *Nạn diệt giống cái* đang rất thịnh hành ở nhiều nước châu Á. Do tư tưởng “trọng nam, khinh nữ” nên khi cần phải giảm sinh, người ta đã sẵn sàng hy sinh các bé gái - những người mà theo phong tục phụ quyền không thể “nối dõi tông đường”.

Việc siêu âm để xác định giới tính thai nhi không phải để nhằm thoả chí tò mò của cha mẹ mà là nạo phá những cái thai là bé gái. Thậm chí khi được sinh ra rồi, nhiều bé gái cũng bị chính cha mẹ chúng cho ăn nhựa cây độc, nhét vỏ trấu, đổ sữa cho chết ngạt hoặc bỏ rơi ngoài đường. Kết quả là sự vắng mặt của 100 triệu phụ nữ châu Á (Theo thống kê, Trung Quốc mất 49 triệu, còn ở Ấn Độ, 90% các ca phá thai là trẻ gái) và sự mất cân bằng giới tính nghiêm trọng của một số nước như Trung Quốc, Đài Loan, Ấn Độ, Hàn Quốc, Pakistan. Hành động giết người này liệu có bị trừng trị không? ICC có thể can thiệp đến mức nào để cứu vớt những bé gái vô tội?.

Công ước về xoá bỏ mọi hình thức phân biệt đối xử với phụ nữ (The Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women - CEDAW) đã được Đại Hội Đồng LHQ phê chuẩn ngày 18/12/1079 và Việt Nam là một trong những quốc gia đầu tiên trên thế giới ký tham gia Công ước vào ngày 29/7/1980 đã thừa nhận quyền bình đẳng của phụ nữ với nam giới trước pháp luật và chỉ rõ các biện pháp để loại trừ

sự phân biệt đối xử với phụ nữ trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội. Hiện nay Ủy ban CEDAW có thẩm quyền đề nghị từ thẩm tra đến xử lý những trường hợp vi phạm nghiêm trọng và có hệ thống quyền con người của phụ nữ. Vậy ICC đã có mối liên hệ thế nào với Ủy ban CEDAW? Làm thế nào để ICC hỗ trợ cho CEDAW để ngăn ngừa các hoạt động chống lại và đàn áp phụ nữ chỉ vì họ là phụ nữ?

Ở Việt Nam, trong những năm trước Đổi mới, loại tội phạm buôn bán phụ nữ hầu như không có. Trong hai sắc luật cơ bản của Nhà nước không có tội danh "Mua bán phụ nữ". Bước vào giai đoạn đầu của thời kỳ mở cửa 1985, khi quan hệ hợp tác quốc tế mở rộng, đặc biệt là việc mở cửa đường biên giới với Trung Quốc, Campuchia thì hiện tượng buôn bán phụ nữ và trẻ em xuất hiện và góp mặt vào mạng lưới buôn bán người quốc tế. Bộ luật Hình sự năm 1985 đã có tội danh "Mua bán phụ nữ", quy định tại điều 115. Đến năm 1999, Bộ luật hình sự

đã quy định tội danh này tại điều 119 và đã bổ sung thêm "Mua bán phụ nữ vì mục đích mại dâm", "Mua bán phụ nữ có tính chất chuyên nghiệp". Pháp luật Việt Nam đã trừng phạt nghiêm khắc những tội danh này.

Hiện nay Ủy ban các vấn đề xã hội của Quốc hội đang có kế hoạch soạn thảo Luật Phòng chống bạo lực gia đình. Đây là bước tiến mới trong luật pháp Việt Nam trên vấn đề bình đẳng giới đã phản ánh quan điểm tiến bộ của nhà nước Việt Nam trong việc bảo vệ nhân phẩm và tính mạng của phụ nữ.

Cùng với sự phát triển của xã hội và tư duy, pháp luật quốc tế và Việt Nam ngày càng gần với thực tế và phù hợp với đời sống nhân dân, góp phần bảo vệ những người dân thường, chống lại các thế lực và cá nhân tội phạm. Hội thảo về Quy chế Rome về Toà án hình sự quốc tế là một hoạt động cần thiết giúp chúng ta nâng cao kiến thức về pháp luật quốc tế và xem xét trách nhiệm của chúng ta.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. *Rome Statute of the International Criminal Court*, Forum Asia, 2002.
2. Hội Luật gia Việt Nam, *Lời giới thiệu và Lời nhà xuất bản cuốn sách "ICC Compilation"*, 2006.
3. *Compilation of Core Documents of the International Criminal Court*, A Publication of the Coalition for the International Criminal Court, December 2003.
4. *Công ước về xoá bỏ mọi hình thức phân biệt đối xử với phụ nữ* (The Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women - CEDAW), Nhà xuất bản Phụ nữ, Hà Nội, 2005.
5. *Bộ luật hình sự* (sửa đổi bổ sung), Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 1997.

GENDER AND ROME STATUTE OF THE INTERNATIONAL CRIMINAL COURT

Assoc. Prof. Dr. Le Thi Quy

*Centre for Gender and Development,
College of Social Sciences and Humanities, VNU*

Leaders and legal experts from government, international organization and nongovernmental organization have described the Rome Statute of the International Criminal Court (ICC) as the greatest advance in international law since the founding of the United Nations. Rome Statute have 13 parts and 128 articles. The jurisdiction of the Court shall be limited to the most serious crimes of concern to the international community as a whole. The Court has jurisdiction in accordance with this Statute with respect to the following crimes; *The crime of genocide; Crimes against humanity; War crime; The crime of aggression.*

This paper analysis ICC on Gender point of view and provides some kinds of crimes against women such as FGM, abortion girl babes because crimes against women are crimes against humanity and require ICC collaborate with The Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women – CEDAW. This paper also provides some laws and activities of Vietnamese government and people for gender equality.